TBMM
HALKLARIN EŞİTLİK VE DEMOKRASİ PARTİSİ
GRUP BAŞKANLIĞI
Sayı : 20848
Tarih : 26.10.2026

52161

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Aşağıdaki sorularımın **İçişleri Bakanı Mustafa ÇİFTÇİ** tarafından Anayasa'nın 98. ve İçtüzüğün 96. ve 99. Maddeleri gereğince yazılı olarak cevaplandırılmasını arz ederim.

Ç. Otlu

Çiçek OTLU

İstanbul Milletvekili

Hacettepe Üniversitesi öğrencisi ve Sosyalist Gençlik Dernekleri Federasyonu (SGDF) üyesi Hasan Basri Usta, NATO Zirvesi öncesinde yürütülen bir operasyon neticesinde 25-26 Haziran 2026 tarihlerinde tutuklanmış ve 3 aylık tutukluluğun ardından tahliye olmuştur. Kamuoyuna yansıyan açıklamasında, 15 Ekim 2026 tarihinde saat 20:00 sıralarında Ankara'nın Dikimevi semtinde işten eve döndüğü esnada, Ankara'nın ara sokaklarından birinde önünü kesen polisler tarafından siyah bir jipe bindirilerek zorla kaçırıldığını ifade etmiştir. Evine dönerken önünün polis olduğunu belirttiği kişilerce kesildiğini, siyah bir araca zorla bindirilerek Mamak ilçesindeki dağlık bir bölgeye götürüldüğünü ve yaklaşık üç saat boyunca fiziksel şiddete, psikolojik baskıya ve ölüm tehditlerine maruz bırakıldığını ileri sürmüştür.

Usta'nın beyanına göre, bu süreçte gözleri bağlanmış, fiziksel şiddet uygulanarak parmak iziyle cep telefonu açılmış, birlikte mücadele ettiği kişiler hakkında beyanda bulunmaya zorlanmış, kendisine ajanlık teklif edilmiş ve siyasi faaliyetlerini bırakması karşılığında para önerilmiştir. Ayrıca, söz konusu talepleri kabul etmemesi halinde yeniden kaçırılacağı ve ölümle karşılaşabileceği yönünde tehdit edildiğini iddia etmiştir.

Hasan Basri Usta'nın maruz bırakıldığı bu muamele, İnsan Hakları Derneği (İHD) başta olmak üzere hak savunucusu örgütlerin uzun yıllardır raporladığı, muhalif gençlere yönelik sistematik baskı, tehdit ve usulsüz sorgu yöntemlerinin en güncel örneklerinden birini teşkil etmektedir. Kamuoyunda sıkça yankı bulan benzer vakalar, bireyleri yasa dışı yöntemlerle iş birliğine (ajanlaştırmaya) zorlama faaliyetlerinin sistematik bir nitelik kazandığını ortaya koymaktadır. Muhalif kimliğiyle bilinen ve siyasi faaliyet yürüten kişilerin, kendilerini sivil görevli olarak tanıtan şahıslarca hukuki dayanaktan yoksun şekilde sorgulanması, bireylerin ekonomik, ailevi veya adli durumlarının birer şantaj ve baskı vasıtası olarak kullanılarak siyasi çalışmalarından alıkonulmaya çalışılması, anayasal güvence altındaki örgütlenme özgürlüğünü, siyasi katılım hakkını ve demokratik siyaset yapma imkanını doğrudan zedeleyen ağır hak ihlali iddiaları niteliğindedir.

Anayasası'nın 17. maddesi işkence ve insan haysiyetiyle bağdaşmayan muameleyi yasaklamaktadır. 19. maddesi kişi özgürlüğü ve güvenliğini, 20. maddesi özel hayatın ve kişisel verilerin korunmasını, 26. maddesi düşünceyi açıklama ve yayma özgürlüğünü, 34. maddesi ise toplantı ve gösteri yürüyüşü düzenleme hakkını tanımlamaktadır. Avrupa İnsan Hakları Sözleşmesi'nin 3. maddesi işkenceyi ve insanlık dışı veya aşağılayıcı muameleyi, 5. maddesi özgürlük ve güvenlik hakkını, 10. ve 11. maddeleri ise ifade ve örgütlenme özgürlüklerini güvence altına almaktadır. Hasan Basri Usta'nın yaşadığı hak ihlalinin, Türk Ceza Kanunu'nun 94. maddesinde düzenlenen işkence ve 109. maddesinde düzenlenen kişiyi hürriyetinden yoksun kılma suçları kapsamında değerlendirilmesi gerekmektedir. Anayasa, yasalar ve uluslararası sözleşmeler gereği kamuoyuna yansıyan iddiaların açıklığa kavuşturulması ve benzer ihlallerin önlenmesine yönelik etkin tedbirlerin alınması gerekmektedir.

Bu bağlamda;

1- Hasan Basri Usta'nın 15 Ekim 2026 tarihinde Ankara'nın Dikimevi semtinde polis olduğunu belirttiği kişilerce zorla bir araca bindirildiği, Mamak ilçesinde bir bölgeye götürüldüğü, fiziksel ve psikolojik şiddete maruz bırakıldığı yönündeki iddialar hakkında Bakanlığınız herhangi bir inceleme başlatmış mıdır?

2- Başta İnsan Hakları Derneği (İHD) olmak üzere hak örgütlerinin raporlarına yansıyan, muhalif gençlerin sivil görevlilerce illegal yöntemlerle sorgulanması, tehdit edilmesi ve iş birliğine zorlanması iddiaları Bakanlığınızın bilgisi dahilinde midir?

3- Kendilerini sivil kolluk görevlisi olarak tanıtan kişilerin ve olayda kullanıldığı ileri sürülen aracın tespit edilmesine yönelik bir çalışma yürütülmüş müdür?

4- Hasan Basri Usta'nın yaklaşık üç saat boyunca özgürlüğünden yoksun bırakıldığı, gözlerinin bağlandığı, darbedildiği ve ölümle tehdit edildiği yönündeki iddiaların araştırılması amacıyla olay yeri ve çevredeki kamera kayıtları incelenmiş midir? Delillerin kaybolmasını önlemek amacıyla hangi tedbirler alınmıştır?

5- Hasan Basri Usta'nın fiziksel şiddet uygulanarak parmak iziyle cep telefonunun açıldığı ve telefonundaki bilgilere erişildiği yönündeki beyanı hakkında bir inceleme yapılmış mıdır? Telefonun açılması, içeriğinin incelenmesi veya verilerinin kopyalanması işlemlerine ilişkin adli bir karar bulunmakta mıdır? Cep telefonunun açılmasının hukuki dayanağı nedir?

6- Hasan Basri Usta'nın usulsüz bir şekilde cep telefonunun açılması kişisel verilerin korunması ve haberleşmenin gizliliği bakımından değerlendirilecek midir?

7- Hasan Basri Usta'nın birlikte siyaset yaptığı kişiler hakkında beyanda bulunmaya zorlandığı, ajanlık teklif edildiği ve siyasi faaliyetlerini bırakması karşılığında para önerildiği yönündeki iddialar araştırılmış mıdır? Bu iddialara konu eylemlerin kamu görevlilerince gerçekleştirildiğinin tespiti hâlinde hangi işlemler uygulanacaktır?

8- Anayasa'nın 17. maddesi ve Türk Ceza Kanunu'nun 94. maddesi kapsamında işkence ve kötü muamele iddialarının etkili biçimde soruşturulması için hangi usuller uygulanacaktır? Soruşturmanın iddia edilen eylemlerde sorumluluğu bulunabilecek kişilerden bağımsız yürütülmesi sağlanmakta mıdır?

9- Hasan Basri Usta'nın yaşamına, beden bütünlüğüne ve özgürlüğüne yönelik tehdit iddiaları karşısında kendisinin güvenliğinin sağlanması için herhangi bir tedbir alınmış mıdır? Benzer tehditlerin tekrarlanmasını önlemeye yönelik bir mekanizma bulunmakta mıdır?

10- Hasan Basri Usta'nın daha önce NATO zirvesi öncesinde tutuklandığına ve yaklaşık üç aylık tutukluluğun ardından tahliye edildiğine ilişkin açıklaması dikkate alınarak, bu olayda siyasi görüşü, öğrenci kimliği veya örgütlü siyasi faaliyetleri nedeniyle hedef alınıp alınmadığı araştırılmış mıdır?

11- Kişilerin siyasi görüşleri veya barışçıl siyasi faaliyetleri nedeniyle hukuka aykırı müdahalelere maruz kalmasını önlemek için Bakanlığınızca hangi tedbirler alınmaktadır?

12- Son 5 yıl içerisinde, benzer gerekçelerle (usulsüz sorgulama, tehdit, ajanlaştırma baskısı) Bakanlığınıza yapılan şikayet sayısı kaçtır? Bu şikayetlerin kaçı hakkında yasal işlem yapılmıştır?

13- Hasan Basri Usta'nın iddialarına ilişkin inceleme ve soruşturma süreçlerinin sonuçları kamuoyuyla paylaşılacak mıdır?

14- Bakanlığınız bünyesinde görev yapan personelin bilgisi dahilinde yürütüldüğü iddia edilen usulsüz sorgulama, tehdit ve iş birliğine (ajanlaştırmaya) zorlama faaliyetlerinin kesin olarak engellenmesi amacıyla uygulamaya konulması planlanan somut bir eylem planı bulunmakta mıdır?